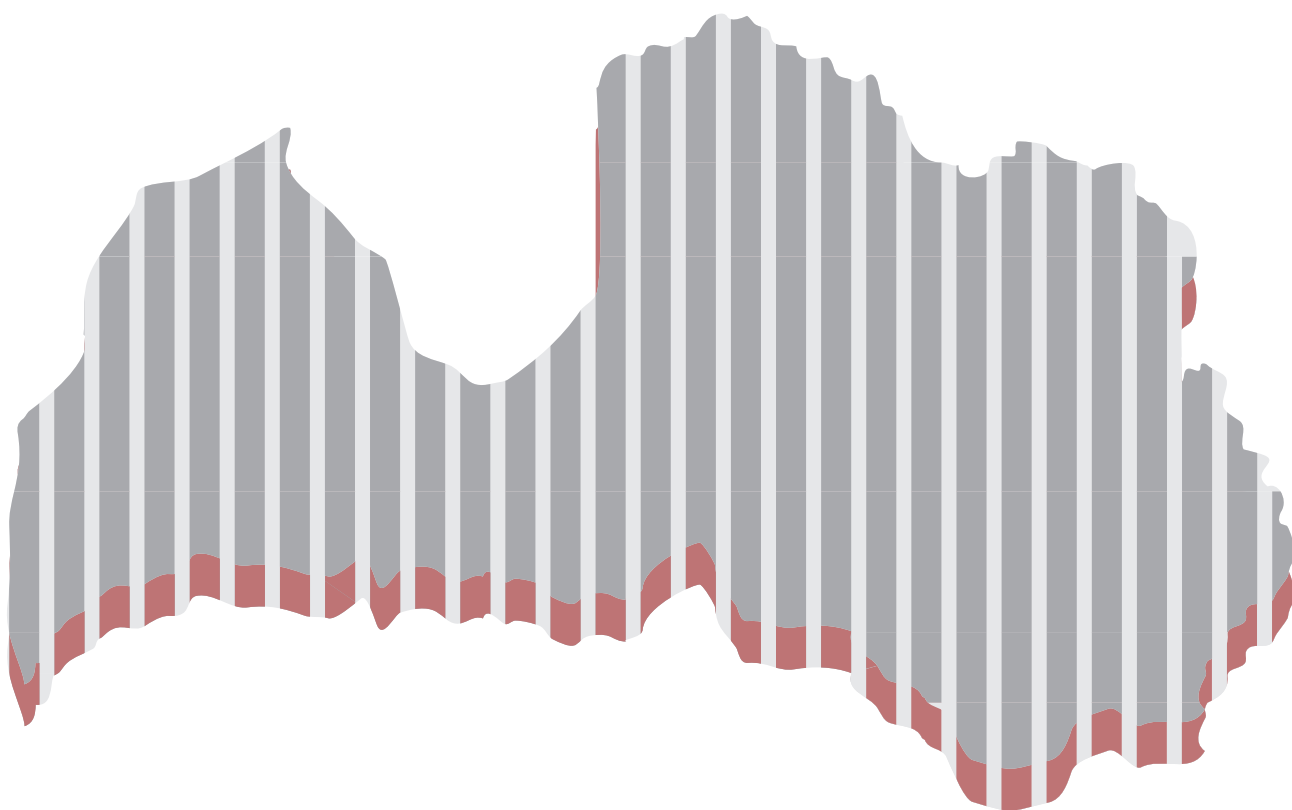

Grozījumi Enerģētikas likumā

**Informatīvais materiāls sagatavots
parakstu vākšanai likuma
«Grozījumi Enerģētikas likumā» ierosināšanai**

Grozījumi Enerģētikas likumā

Izdarīt Enerģētikas likumā šādus grozījumus:

1. Izslēgt 20. pantā vārdus «Daugavas hidroelektrostacijas, augstsprieguma pārvades tīkli un».
2. Papildināt likumu ar 20.¹ pantu šādā redakcijā:
«20.¹ pants
 - (1) Akciju sabiedrība «Latvenergo» ir vienots energoapgādes uzņēmums. Akciju sabiedrības «Latvenergo» īpašumā esošās Daugavas hidroelektrostacijas, termoelektrocentrāles, elektroenerģijas pārvades, sadales un telekomunikāciju tīkli un iekārtas ir valsts nozīmes stratēģiskie energoapgādes objekti. Tos ne kopā, ne atsevišķi nevar nodot valdījumā vai īpašumā trešajām personām, ne arī izmantot kā ķīlu kredītu vai citu saistību nodrošināšanai.
 - (2) Kā valstiski svarīgs tautsaimniecības objekts akciju sabiedrība «Latvenergo» nav privatizējama. Visas akciju sabiedrības «Latvenergo» akcijas pieder valstij.
 - (3) Ja akciju sabiedrība «Latvenergo» tiek reorganizēta, jaunizveidotā uzņēmēj sabiedrība ir «Latvenergo» tiesību un saistību pārņēmēja un uz to attiecināmi šā panta pirmajā un otrajā daļā minētie noteikumi.»
3. Papildināt pārejas noteikumus ar 4. punktu šādā redakcijā:
«4. Likums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā, un Ministru kabinets izslēdz akciju sabiedrību «Latvenergo» no privatizējamo uzņēmumu saraksta.»

S A L Ī D Z I N O Š Ā T A B U L A

Panti vai to daļas, kas mainīsies, ja stāsies spēkā likums «Grozījumi Enerģētikas likumā», izcelti sarkanā krāsā. Ja likuma tekstā ir grozījumi, tas ir sadalīts divās slejās: pa kreisi — spēkā esošā likuma teksts, pa labi — jaunā redakcija.

Enerģētikas likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1. pants

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) enerģija – šā likuma izpratnē: prece ar noteiktu vērtību – iegūtā elektroenerģija vai siltumenerģija, kā arī gāze;
- 2) energoapgāde – enerģētikas jomā veicama uzņēmējdarbība, kurai ir nepieciešama licence un kura ietver elektroenerģijas vai siltumenerģijas ražošanu, elektroenerģijas, siltumenerģijas vai gāzes iepirkšanu, pārveidi, uzglabāšanu, pārvadi, sadali vai realizāciju;
- 3) energoapgādes uzņēmums – licencēts uzņēmums (uzņēmēj sabiedrība), kas nodarbojas ar energoapgādi;
- 4) energoapgādes uzņēmuma objekts – energoapgādes uzņēmumam piederoša vai tā lietošanā esoša manta (ēkas, būves, stacijas, iekārtas, ierīces, ietaises, tīkli, līnijas un to piederumi), kuru tieši izmanto energoapgādei;
- 5) energoefektivitāte – enerģijas izmantošanas lietderīguma pakāpe, kas izpaužas kā galaprodukta veida un kvalitātes samērs ar enerģijas patēriņu;
- 6) energoresursi – apzinātie kurināmā krājumi un enerģijas avoti, kurus var izmantot tiešai lietošanai vai enerģijas iegūšanai;
- 7) reģeneratīvie energoresursi – apzinātie energoresursi [ūdens potenciālā, saules, vēja, biomasas un zemes dzīļu siltuma (ģeotermālā) enerģijai], kuru rašanos un atjaunošanos nosaka dabas vai antropogēnie (cilvēka izraisītie) procesi un kurus var izmantot tiešai lietošanai vai enerģijas iegūšanai;
- 8) sekundārie energoresursi – energoresursi, kuri rodas jebkura veida tehnoloģiskajos procesos kā blakusprodukts, arī tehnoloģiskajā procesā neizlietotā enerģija, kas ir derīga tālākai izmantošanai;

- 9) vietējie energoresursi – Latvijā apzinātie reģeneratīvie energoresursi un kurināmā krājumi, kurus var izmantot tiešai lietošanai vai enerģijas iegūšanai;
- 10) enerģijas lietotājs – fiziskā vai juridiskā persona, kas no energoapgādes uzņēmumiem pērk un savām vajadzībām patērē konkrētā veida enerģiju vai kurināmo vai lieto to energoapgādē vai cita veida uzņēmējdarbībā;
- 11) enerģijas pārvade – energoapgādes veids, kas ietver enerģijas transportēšanu pa augsta sprieguma tīkliem vai augsta spiediena vadiem, lai piegādātu to attiecīgai sadales sistēmai vai tieši lietotājiem;
- 12) enerģijas sadale – energoapgādes veids, kas ietver energoresursu vai enerģijas transportēšanu pa vidēja un zema sprieguma tīkliem vai vidēja un zema spiediena vadiem;
- 13) enerģijas realizācija – energoapgādes veids, kas ietver kurināmā vai enerģijas pārdošanu lietotājiem un līdzdalību pastāvīgas, drošas un stabilas energoapgādes nodrošināšanā;
- 14) enerģijas ražošana – energoapgādes veids, kas ietver energoresursu pārveidošanu lietošanai nepieciešamā enerģijā;
- 15) koģenerācija – enerģijas ražošanas tehnoloģiskais process, kurā vienlaikus izstrādā gan siltumenerģiju, gan elektroenerģiju;
- 16) kurināmais – nafta un naftas produkti, dabasgāze, sašķidrinātā gāze, degakmens, degakmens gāze un eļļa, ogles, kūdra, kurināmā koksne un cita biomasa, kodoldegviela, kuru sadedzina enerģijas iegūšanai;
- 17) kurināmā drošības rezerve – energoapgādes uzņēmuma īpašumā esošs noteikts kurināmā krājums, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu enerģijas lietotāju nepārtrauktu apgādi ar attiecīgā veida enerģiju;
- 18) licence – saskaņā ar likumu izsniegta speciāla atļauja, kas nosaka energoapgādes uzņēmuma tiesības un pienākumu nodarboties ar energoapgādi licences darbības zonā;
- 19) licences darbības zona – licencē noteikta teritorija, kurā ir tiesīgs darboties konkrētais energoapgādes uzņēmums un enerģijas lietotājs;
- 20) regulators – valsts vai pašvaldības iestāde, kura saskaņā ar likumu regulē energoapgādi;
- 21) horizontālā integrācija – dažādu energoapgādes uzņēmumu apvienošanās (elektroapgāde, gāzes apgāde, siltumapgāde un citi sabiedrisko pakalpojumu veidi jebkurā kombinācijā);
- 22) vertikālā integrācija – divu vai vairāku energoapgādes veidu (ražošanas, pārvades un sadales) apvienošana vienā energoapgādes uzņēmumā;
- 23) sistēmas operators (pārvades, sadales vai dabasgāzes krātuves operators) – energoapgādes uzņēmuma iecelts sistēmas vadītājs, kurš ir atbildīgs par enerģijas plūsmu nodrošināšanu, sistēmas darbību un apkalpošanu, ja nepieciešams – arī par šīs sistēmas attīstību attiecīgajā teritorijā, nolūkā garantēt apgādes drošumu.

2. pants

Šis likums reglamentē enerģētiku kā tautsaimniecības infrastruktūru, kas aptver energoresursu iegūvi, izmantošanu un dažāda veida enerģijas ražošanu, iegādi, pārveidi, uzglabāšanu, pārvadi, sadali, piegādi enerģijas lietotājiem un energoresursu patēriņu, kā arī nosaka pārvades kārtību enerģētikā un energoapgādes uzņēmumu darbības organizēšanas un attīstības principus.

3. pants

Lai nodrošinātu tautsaimniecību un iedzīvotājus ar elektroenerģiju, siltumenerģiju un gāzi noteiktā kvalitātē un pieprasītajā daudzumā, kā arī veicinātu Latvijas integrāciju starptautiskajā enerģētisko materiālu un produktu tirgū, investīciju piesaistīšanu un privatizāciju enerģētikā, energoapgādes attīstību un energoefektivitātes paaugstināšanu, šā likuma mērķis ir:

- 1) nodrošināt efektīvu enerģijas lietošanu un paaugstināt energoapgādes efektivitāti, sabalansējot enerģijas patēriņu;
- 2) nodrošināt enerģijas lietotāju nepārtrauktu, drošu, kvalitatīvu apgādi ar enerģiju, dažādojot izmantojamā kurināmā veidus, palielinot energoapgādes drošumu un uzlabojot enerģijas sadali un piegādi;
- 3) radīt labvēlīgus apstākļus vietējo, reģeneratīvo un sekundāro energoresursu izmantošanai un importēto energoresursu daudzveidībai;
- 4) veicināt enerģijas tirgus un tranzīta attīstību un infrastruktūras modernizāciju, cenu un tarifu noteikšanas atklātību, pārskatāmību un pakāpenību;
- 5) nodrošināt enerģijas lietotāju tiesības izvēlēties patērējamās enerģijas veidu;
- 6) veidot investīcijām labvēlīgu vidi;
- 7) veicināt ekonomiski pamatotu konkurenci;
- 8) veicināt enerģētikas saudzējošu ietekmi uz vidi un vidi saudzējošu tehnoloģiju izmantošanu.

4. pants

Enerģētikas politika ir valsts tautsaimniecības politikas sastāvdaļa, un tās īstenošanas stratēģiju nosaka Ministru kabinets Latvijas enerģētikas nacionālajā programmā, kuru izstrādā 15 gadiem un periodiski – ik pēc pieciem gadiem – koriģē, pamatojoties uz zinātniskajiem pētījumiem, pārmaiņām tautsaimniecībā un tās attīstību, kā arī ņemot vērā starptautiskus faktoros, kuri ietekmē enerģētiku un energoapgādi valstī.

II nodaļa

Energoapgādes uzņēmumu licencēšana un to darbība

5. pants

- (1) Energoapgādes uzņēmumi ir regulējamie uzņēmumi, kuri saskaņā ar licencē noteiktajām prasībām nodrošina esošo un potenciālo enerģijas lietotāju drošu, pastāvīgu un stabilu apgādi ar elektroenerģiju, siltumenerģiju, gāzi vai cita veida enerģiju un kurināmo ekonomiski pamatoti pieprasītajā daudzumā un kvalitātē atbilstoši vides aizsardzības nosacījumiem.
- (2) Energoapgādes uzņēmums Ministru kabineta noteiktajā kārtībā piegādā elektroenerģiju, siltumenerģiju vai gāzi enerģijas lietotājiem, kā arī iepriekš minētajā kārtībā var pārtraukt enerģijas lietotāju apgādi.

6. pants

- (1) Energoapgādes uzņēmumam tā licences darbības zonā un licencē noteiktajā termiņā ir pastāvīgas saistības apgādāt enerģijas lietotājus ar elektroenerģiju, siltumenerģiju vai gāzi tiem nepieciešamajā vai noteiktajā kvalitātē un pieprasītajā daudzumā par regulatora apstiprinātajiem tarifiem. Šādas pastāvīgas saistības saglabājas arī gadījumos, kad mainās energoapgādes uzņēmuma īpašnieks, īpašuma piederība, uzņēmējdarbības forma vai ir nepieciešama jauna licence.
- (2) Līdz jaunas licences saņemšanai energoapgādes uzņēmumiem ir pienākums apgādāt esošos enerģijas lietotājus ar enerģiju nepieciešamajā vai noteiktajā kvalitātē un pieprasītajā daudzumā, kā arī pievienot jaunus lietotājus regulatora noteiktajā kārtībā.

7. pants

- (1) Licenci saskaņā ar likumu izsniedz regulators Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.
- (2) Licenci enerģijas ražošanai, pārvadei, sadalei un gāzes uzglabāšanai izsniedz uz 20 gadiem, bet realizācijai – uz pieciem gadiem.

8. pants

Energoapgādes uzņēmumam izsniegtajā licencē norāda:

- 1) veicamās energoapgādes veidu;
- 2) licences darbības zonu kā ģeogrāfisku teritoriju;
- 3) licences termiņu;
- 4) energoapgādes nodrošināšanai nepieciešamās lietas, priekšmetus un mantu;
- 5) vides aizsardzības (ekoloģiskās ekspertīzes) nosacījumus;
- 6) kurināmā drošības rezerves apjomu, nosakot kurināmā veidus un energoapgādes uzņēmuma pienākumu enerģētiskās krīzes laikā pārdot kurināmo Ministru kabineta noteiktajā kārtībā pēc valsts vai pašvaldības enerģētiskās krīzes centra pieprasījuma;

- 7) energoapgādes uzņēmuma pienākumu plānveidīgi attīstīt savu darbību un piedalīties koordinētas un efektīvas energoapgādes plānošanā, nodrošināšanā un attīstīšanā;
- 8) energoapgādes uzņēmuma pienākumu periodiski sniegt regulatoram informāciju par savu darbību un pārmaiņām energoapgādē.

9. pants

Energoapgādes uzņēmumi garantē enerģētikā noteikto drošības prasību ievērošanu un darbinieku kvalifikācijas atbilstību, kā arī tehniskajiem noteikumiem, standartiem un līgumu nosacījumiem atbilstošu enerģijas kvalitāti un nodrošina to īpašumā vai lietošanā esošo objektu nepārtrauktu darbību un pienācīgu tehnisko stāvokli.

10. pants

Energoapgādes uzņēmumi regulatora noteiktajā kārtībā sniedz tā pieprasīto informāciju, bet reizi gadā – pārskatu par paveikto un plānoto darbību.

11. pants

- (1) Energoapgādes uzņēmuma pārveidošanu, paplašinot tā esošos objektus vai ierīkojot jaunus objektus, kuru jauda pārsniedz vienu megavatu, var uzsākt pēc jaunas licences saņemšanas vai grozījumu izdarīšanas spēkā esošajā licencē, ja to neparedz jau esošās licences nosacījumi, un ņemot vērā šā likuma 26. pantā noteikto kārtību.
- (2) Energoapgādes uzņēmuma pārveidošanu, sašaurinot tā objektus par jaudu, kas pārsniedz vienu megavatu, vai slēdzot esošos objektus, kuru jauda pārsniedz vienu megavatu, var uzsākt pēc tam, kad saņemta regulatora un par enerģētiku atbildīgā ministra rakstveida atļauja. Pēc atļaujas izsniegšanas energoapgādes uzņēmuma sašaurināšanai vai tā objektu slēgšanai regulators izdara attiecīgus grozījumus energoapgādes uzņēmuma licencē.
- (3) Energoapgādes uzņēmuma darbību var apturēt vai izbeigt pēc regulatora un par enerģētiku atbildīgā ministra rakstveida atļaujas saņemšanas.
- (4) Informāciju par energoapgādes uzņēmumu pārveidošanu, likvidēšanu, to darbības apturēšanu vai izbeigšanu šie energoapgādes uzņēmumi publicē laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» pirms attiecīgo darbību uzsākšanas.

12. pants

- (1) Energoapgādes uzņēmumi, lai nodrošinātu enerģijas iepirkšanu, ražošanu, pārvadi, sadali un realizēšanu, var darboties horizontāli vai vertikāli integrēti vai atsevišķi, saņemot licenci katram energoapgādes veidam.
- (2) Enerģijas ražošanas, pārvades, sadales un realizācijas funkciju nodalīšana nedrīkst apdraudēt kopējo sistēmas tehnisko un finansiālo stabilitāti un enerģijas lietotāju apgādes drošumu.

- (3) Energoapgādes uzņēmumi var uzsākt horizontālu vai vertikālu integrāciju, kā arī atdalīšanos atsevišķos energoapgādes uzņēmumos pēc tam, kad saņemta regulatora atļauja, kas saskaņota ar ministru, kurš ir atbildīgs par enerģētiku.

13. pants

- (1) Atļaujas, kas saskaņā ar likumu nepieciešamas energoapgādes uzņēmumu pārveidošanas vai integrācijas uzsākšanai, valsts vai pašvaldību iestādes vai amatpersonas izsniedz ne vēlāk kā 30 dienu laikā no attiecīga energoapgādes uzņēmuma pieteikuma saņemšanas.
- (2) Ja regulators atsakās dot atļauju energoapgādes uzņēmuma pārveidošanas vai integrācijas uzsākšanai, tas ne vēlāk kā 30 dienu laikā no attiecīga energoapgādes uzņēmuma pieteikuma saņemšanas informē par to energoapgādes uzņēmumu, pamatojot atteikuma iemeslu, un savu lēmumu publicē laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

14. pants

- (1) Energoapgādes uzņēmumi var darboties pārvades sistēmā, sadales sistēmā vai centralizētās siltumapgādes sistēmā.
- (2) Pārvades sistēma ir enerģijas vai gāzes pārvades tīkls ar visiem pārvades funkciju veikšanai nepieciešamajiem energoapgādes uzņēmuma objektiem, kurus izmanto enerģijas transportēšanai un pārvadei.
- (3) Sadales sistēma ir enerģijas vai gāzes sadales tīkls ar visiem sadales funkciju veikšanai nepieciešamajiem energoapgādes uzņēmuma objektiem, kurus izmanto enerģijas transportēšanai un sadalei.
- (4) Tīkls ir līniju un iekārtu kopums, kas nepieciešams enerģijas transportēšanai.
- (5) Sistēmas lietotājs ir fiziskā vai juridiskā persona, kas piegādā enerģiju pārvades vai sadales sistēmai vai saņem enerģiju no šīs sistēmas.

15. pants

- (1) Sistēmas operatoram (arī dabasgāzes krātuves operatoram) ir tiesības:
- 1) prasīt no sistēmas lietotājiem vai pretendentiem sistēmas pieslēguma un tās lietošanas nosacījumu izstrādei nepieciešamo informāciju;
 - 2) sniegt motivētu atteikumu sistēmas lietotājam vai pretendentam, ja iesniegtā informācija nav pietiekama lietošanas nosacījumu izstrādei vai ja, pamatojoties uz sniegto informāciju, pieprasītos sistēmas lietošanas nosacījumus nevar izpildīt.
- (2) Sistēmas operatori nodrošina, lai sistēmas darbībai un sistēmas operatora funkciju izpildei nepieciešamo palīgpakalpojumu veikšana tiktu uzticēta pretendentiem, kuri šādus palīgpakalpojumus var veikt nepieciešamā kvalitātē un par zemākām izmaksām, garantējot sistēmas darba drošumu un stabilitāti.
- (3) Sistēmas operatori nav tiesīgi veikt tādas darbības, kas nav tieši saistītas ar to pienākumiem un var traucēt vai apdraudēt šo pienākumu izpildi.

- (4) Sistēmas operatori nav tiesīgi izpaust komerciālu informāciju, kas tiem kļuvusi zināma, pildot savus pienākumus. Komerciālas un konfidenciālas informācijas saturu nosaka energoapgādes uzņēmumi, saskaņojot to ar regulatoru.

16. pants

- (1) Autonomais ražotājs ir uzņēmums (uzņēmējsabiedrība), fiziskā vai juridiskā persona, kas ražo elektroenerģiju vai siltumenerģiju nolūkā patērēt to paša vajadzībām.
- (2) Autonomais ražotājs var pārdot saražotās elektroenerģijas vai siltumenerģijas pārpalikumu arī citiem enerģijas lietotājiem, par samaksu izmantojot tā sistēmas operatora pakalpojumus, kura licences darbības zonā ražotājs atrodas, vai pārdot šo enerģijas pārpalikumu pašam sistēmas operatoram.
- (3) Sistēmas operators, ja to pieļauj pārvades vai sadales sistēmas tehniskās iespējas, savā licences darbības zonā nodrošina autonomajam ražotājam iespēju pārvadīt vai sadalīt saražotās elektroenerģijas vai siltumenerģijas pārpalikumu, lai to pārdotu citiem enerģijas lietotājiem.

17. pants

Neatkarīgais ražotājs ir energoapgādes uzņēmums, kas ražo elektroenerģiju vai siltumenerģiju, bet neveic tās sadali vai pārvadi sistēmā, kurā tas ir iekļauts.

III nodaļa

Nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumi sakarā ar energoapgādes uzņēmuma objektu atrašanos tajā

18. pants

Siltumenerģijas un gāzes apgādes iekārtas, kā arī elektroenerģijas apgādes instalācijas, kuras atrodas ēku un būvju iekšienē un kuras izmanto vienīgi šo ēku un būvju apgādei ar siltumenerģiju, gāzi vai elektroenerģiju, izņemot energoapgādes uzņēmumu uzstādītus kontroles aparātus un mērāparātus, ir galveno lietu – šo ēku un būvju – blakus lietas, un visi ar tām saistītie izdevumi ir jāsedz un nastas ir jānes galvenās lietas īpašniekam vai valdītājam.

19. pants

- (1) Jaunu energoapgādes uzņēmumu objektu ierīkošanai energoapgādes uzņēmumam ir tiesības izmantot jebkuru zemi par vienreizēju samaksu tās īpašniekam saskaņā ar šā likuma 24.pantu.
- (2) Namīpašnieks nevar liegt kabeļu, armatūras, līniju un citu iekārtu un ietaišu uzstādīšanai, ierīkošanai, ekspluatācijai un attīstībai izmantot sava nama fasādi, zem nama esošo pagrabu un nama bēniņu telpas.

- (3) Par jauna objekta ierīkošanu vai esoša objekta paplašināšanu energoapgādes uzņēmums brīdina nekustamā īpašuma īpašnieku vismaz 30 dienas pirms darbu uzsākšanas.
- (4) Energoapgādes uzņēmumu objektu – ēku un būvju celtniecībai, kā arī norobežotu teritoriju ierīkošanai nepieciešamo nekustamo īpašumu var atsavināt kārtībā, kādu nosaka likums «Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts vai sabiedriskajām vajadzībām».
- (5) Energoapgādes uzņēmumu objektu ierīkošana aizsargājamās dabas teritorijās saskaņojama ar valsts vides aizsardzības institūcijām un aizsargājamās dabas teritorijas pārvaldes institūciju, bet kultūras pieminekļos, to aizsardzības zonās vai kultūrvēsturiskās teritorijās – ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.

20. pants

Stratēģiski svarīgi energoapgādes objekti – Daugavas hidroelektrostacijas, augstsprieguma pārvades tīkli un pazemes gāzes krātuvju pazemes daļa – ir saglabājami valsts īpašumā. Tos nevar izmantot kā ķīlu kredītu saņemšanai, izņemot gadījumus, kad kredīts tiek ņemts pašu šo objektu atjaunošanai vai modernizācijai.

Stratēģiski svarīgi energoapgādes objekti – pazemes gāzes krātuvju pazemes daļa – ir saglabājami valsts īpašumā. Tos nevar izmantot kā ķīlu kredītu saņemšanai, izņemot gadījumus, kad kredīts tiek ņemts pašu šo objektu atjaunošanai vai modernizācijai.

20.¹ pants

- (1) Akciju sabiedrība «Latvenergo» ir vienots energoapgādes uzņēmums. Akciju sabiedrības «Latvenergo» īpašumā esošās Daugavas hidroelektrostacijas, termoelektrocentrāles, elektroenerģijas pārvades, sadales un telekomunikāciju tīkli un iekārtas ir valsts nozīmes stratēģiskie energoapgādes objekti. Tos ne kopā, ne atsevišķi nevar nodot valdījumā vai īpašumā trešajām personām, ne arī izmantot kā ķīlu kredītu vai citu saistību nodrošināšanai.
- (2) Kā valstiski svarīgs tautsaimniecības objekts akciju sabiedrība «Latvenergo» nav privatizējama. Visas akciju sabiedrības «Latvenergo» akcijas pieder valstij.
- (3) Ja akciju sabiedrība «Latvenergo» tiek reorganizēta, jaunizveidotā uzņēmēj sabiedrība ir «Latvenergo» tiesību un saistību pārņēmēja un uz to attiecināmi šā panta pirmajā un otrajā daļā minētie noteikumi.

21. pants

Ekspluatācijas un drošības aizsargjoslas ap un gar energoapgādes uzņēmumu objektiem tiek noteiktas Aizsargjoslu likumā.

22. pants

Energoapgādes uzņēmumiem ir pirmpirkuma un izpirkuma tiesības uz energoapgādes veikšanai nepieciešamajiem objektiem, to skaitā ēkām, būvēm, sistēmām, ierīcēm, iekārtām, tīkliem, cauruļvadiem vai citiem objektiem, kuri nav energoapgādes uzņēmuma īpašums, bet atrodas energoapgādes uzņēmuma bilancē vai ir izvietoti attiecīgā energoapgādes uzņēmuma licences darbības zonā, kā arī uz zemi, kuru aizņem energoapgādes uzņēmuma objekti.

23. pants

- (1) Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nedrīkst bojāt vai pārveidot energoapgādes uzņēmuma objektus, kas izvietoti viņa nekustamajā īpašumā, vai veikt darbības, kas kavētu citu enerģijas lietotāju apgādi.
- (2) Esošo energoapgādes uzņēmumu objektu pārvietošanu pēc pamatotas nekustamā īpašuma īpašnieka prasības veic par viņa līdzekļiem.
- (3) Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nodrošina iespēju energoapgādes uzņēmuma personālam piekļūt pie attiecīgajā īpašumā, arī liegumzonā, slēgtā teritorijā vai ēkā esošajiem energoapgādes uzņēmuma objektiem, lai veiktu šo objektu remontu vai ar to ekspluatāciju saistītus darbus. Par remonta vai citu darbu nepieciešamību īpašnieku brīdina vismaz trīs dienas pirms šo darbu uzsākšanas, bet avārijas gadījumā tās seku novēršanu pieļaujams uzsākt bez īpašnieka iepriekšējas brīdināšanas, ja to nav iespējams izdarīt.

24. pants

- (1) Energoapgādes uzņēmums atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam zaudējumus, kas tieši saistīti ar jaunu energoapgādes uzņēmuma objektu ierīkošanu vai esošo objektu ekspluatācijas un remonta nodrošināšanu.
- (2) Ja energoapgādes uzņēmuma objekts tiek likvidēts vai pārvietots, uzņēmums sakārto nekustamo īpašumu atbilstoši tā agrākajam stāvoklim vai arī apmaksā tā sakārtošanai nepieciešamos darbus.

IV nodaļa **Elektroenerģijas ražošana un pārvade**

25. pants

- (1) Visiem elektroenerģijas ražotājiem ir pienākums:
 - 1) efektīvi izmantot Latvijā esošos energoresursus;
 - 2) organizēt elektroenerģijas ražošanas procesu, ievērojot drošības prasības, vides aizsardzības normatīvus un nodrošinot ilglaicīgu un stabilu ražošanas attīstību;
 - 3) nodrošināt kurināmā izmantošanas efektivitāti;

4) organizēt savu darbību tā, lai, ja nepieciešams, varētu kompensēt elektroenerģijas ražošanas vai citas ar to saistītas darbības rezultātā nodarītos tiešos zaudējumus un, cik vien iespējams, likvidēt kaitējuma izraisītās sekas.

(2) Elektroenerģijas ražotājiem, kuriem nepieciešama licence, ir pienākums piedalīties elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora noteiktās elektroenerģijas apgādes sistēmas vadības kārtības izstrādāšanā un izpildē.

26. pants

Energoapgādes uzņēmumi jaunas nepieciešamās elektroenerģijas ražošanas jaudas ievieš kārtībā, kādu nosaka par enerģētiku atbildīgais ministrs.

27. pants

(1) Elektroenerģijas pārvadi pa augsta sprieguma tīkliem (110 un vairāk kilovoltu) lielos apjomos veic energoapgādes uzņēmums, kuram izsniegta licence elektroenerģijas pārvadei un kurš nosaka valstī vienīgo elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru, lai garantētu elektroenerģijas apgādes drošumu.

(2) Citiem energoapgādes uzņēmumiem ir tiesības izmantot elektroenerģijas pārvades sistēmu un ar tās darbību saistīto iekārtu elektroenerģijas pārvadei pa augsta sprieguma tīkliem vienīgi pēc tam, kad saņemta elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora atļauja.

28. pants

Elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam ir pienākums garantēt:

- 1) vienotu elektroenerģijas pārvades sistēmas darbību, ekspluatāciju, attīstību un savienojumu ar citām energoapgādes sistēmām;
- 2) elektroenerģijas plūsmu vadību elektroenerģijas pārvades sistēmā, ņemot vērā iespējas veikt apmaiņu ar citu valstu elektroenerģijas pārvades sistēmām;
- 3) elektroenerģijas pārvades tīklam pieslēgto elektroenerģijas ražošanas iekārtu darbības vadību;
- 4) elektroenerģijas sadales sistēmu operatoru apgādi ar elektroenerģiju standarta prasībām atbilstošā kvalitātē un pieprasītā apjomā;
- 5) elektroenerģijas pārvades sistēmas drošumu, ņemot vērā vides aizsardzības prasības;
- 6) nediskriminējošus elektroenerģijas pārvades sistēmas lietošanas nosacījumus visiem elektroenerģijas pārvades sistēmas lietotājiem un informāciju enerģijas lietotājiem un elektroenerģijas sadales sistēmas lietotājiem par nosacījumiem, kas jāievēro, lai piekļūtu elektroenerģijas pārvades sistēmai;
- 7) lai ar elektroenerģijas pārvades sistēmu savienotas sistēmas operators saņemtu pietiekamu informāciju drošas un efektīvas sistēmu sadarbības, saskaņotas attīstības un savstarpējas savienojamības nodrošināšanai;

- 8) elektroenerģijas apgādes sistēmas saskaņotu darbību reglamentējošas vadības kārtības noteikšanu, kura saskaņota ar elektroenerģijas ražotājiem un elektroenerģijas sadales sistēmas operatoriem un kuru apstiprina regulators.

29. pants

Elektroenerģijas pārvades sistēmas operators atbilstoši kārtībai, kādu noteicis par enerģētiku atbildīgais ministrs, ne retāk kā reizi divos gados izstrādā un publicē periodisku aprēķinu par:

- 1) elektroenerģijas ražošanas un pārvades jaudu, kuru var pievienot elektroenerģijas pārvades sistēmai;
- 2) nepieciešamību uzstādīt savienojumus ar citām elektroenerģijas apgādes sistēmām;
- 3) potenciālo elektroenerģijas pārvades jaudu;
- 4) elektroenerģijas lietotāju pieprasījuma prognozi.

V nodaļa Elektroenerģijas sadale

30. pants

Elektroenerģijas sadali pa tīkliem ar spriegumu līdz 110 kilovoltiem veic energoapgādes uzņēmums, kurš ir elektroenerģijas sadales sistēmas īpašnieks un savas licences darbības zonā nosaka elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru, lai garantētu elektroenerģijas lietotāju drošu un stabilu apgādi ar elektroenerģiju.

31. pants

Vienā elektroenerģijas sadales licences darbības zonā var darboties tikai viens elektroenerģijas sadales sistēmas operators, un noteiktā ģeogrāfiskā teritorijā nav pieļaujama elektroenerģijas sadales licenču darbības zonu pārklāšanās.

32. pants

Elektroenerģijas sadales sistēmas operatoram papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam ir pienākums garantēt:

- 1) elektroenerģijas sadales sistēmas darbību, ekspluatāciju, attīstību un savienojumu ar citām energoapgādes sistēmām;
- 2) elektroenerģijas plūsmu vadību elektroenerģijas sadales sistēmā un apmaiņu ar citām elektroenerģijas apgādes sistēmām;
- 3) enerģijas lietotāju apgādi ar elektroenerģiju;
- 4) elektroenerģijas sadales sistēmas drošumu un līdzvērtīgus sistēmas lietošanas nosacījumus visiem elektroenerģijas sadales sistēmas lietotājiem;

- 5) līdzdalību elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora noteiktās elektroenerģijas apgādes sistēmas vadības kārtības izstrādāšanā un attiecīgo prasību izpildi;
- 6) lai ar elektroenerģijas sadales sistēmu savienotas sistēmas operators saņemtu pietiekamu informāciju drošas un efektīvas sistēmu sadarbības, saskaņotas attīstības un savstarpējas savienojamības nodrošināšanai;
- 7) informāciju enerģijas lietotājiem un elektroenerģijas sadales sistēmas lietotājiem par nosacījumiem, kas jāievēro, lai piekļūtu elektroenerģijas sadales sistēmai.

VI nodaļa

Piekļūšana elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmām

33. pants

- (1) Elektroenerģijas pārvades vai sadales sistēmas operatoram, vadot starpsistēmu elektroenerģijas plūsmas, jāievēro ekonomiskā pakāpeniskuma princips, kas prasa izmantojamus avotus secīgi sakārtot atbilstoši ekonomiski pamatotiem kritērijiem (tādiem kā piedāvātās enerģijas cena, energoapgādes nepārtrauktība un stabilitāte, sistēmas pamatfondu atjaunošana, enerģijas transportēšanas attālums), bet, ja šie nosacījumi ir līdzvērtīgi, priekšrocības izmantot elektroenerģijas pārvades vai sadales sistēmu ir valsts teritorijā izvietotajiem elektroenerģijas ražotājiem, kuri elektroenerģijas ražošanas tehnoloģiskajā procesā izmanto reģeneratīvos energoresursus, atkritumus vai koģenerācijas režīmu.
- (2) Vienojoties par elektroenerģijas cenām, iepērkot to no ražotāja, jāvadās pēc minimālo izmaksu un ekonomiskā pakāpeniskuma principiem, un šīm cenām ir jābūt atbilstošām, pamatotām un nediskriminējošām.
- (3) Šā likuma 40. un 41. pantā minētajos gadījumos elektroenerģijas sadales sistēmas operatoram nav tiesību atteikt līguma slēgšanu ar elektroenerģijas ražotāju.

34. pants

Elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmas operatori ir jāizstrādā attiecīgās sistēmas pieslēguma un lietošanas nosacījumi, kuriem jābūt atklātiem un pieejamiem visiem sistēmas lietotājiem un pretendentiem, to skaitā elektroenerģijas ražotājiem un lietotājiem, kuri pieprasa šādu informāciju.

35. pants

- (1) Sistēmas operators, kurš ir saņēmis pieprasījumu sniegt informāciju par sistēmas pieslēgumu un lietošanu, ir atbildīgs par sistēmas lietotājiem vai pretendentiem sniegto informāciju.
- (2) Ja sistēmas pieslēguma un lietošanas nosacījumu izstrāde skar citu elektroenerģijas apgādes sistēmu operatoru darbību vai kompetenci, šādu nosacījumu izstrādi saskaņo tas sistēmas operators, kurš saņēmis sistēmas lietotāja vai pretendenta pieprasījumu izstrādāt sistēmas pieslēguma un lietošanas nosacījumus.

VII nodaļa

Elektroenerģijas realizācija

36. pants

Energoapgādes uzņēmumiem, kuriem ir izsniegta licence elektroenerģijas ražošanai un kuri ir tieši pieslēgti elektroenerģijas pārvades sistēmai, ir pienākums saražoto elektroenerģiju un rīcības jaudu piedāvāt elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram, bet, ja tas atsakās, – sadales sistēmas operatoriem vai enerģijas lietotājiem.

37. pants

Elektroenerģijas ražotājam ir tiesības piegādāt saražoto elektroenerģiju enerģijas lietotājam, ja tam ir tiešs pieslēgums un ja ir ievērotas šādas prasības:

- 1) ir saņemta regulatora atļauja;
- 2) regulators attiecībā uz šādu tieši pieslēgtu līniju lietošanu ir izsniedzis licenci konkrētajam elektroenerģijas ražotājam vai atļauju – enerģijas lietotājam;
- 3) elektroenerģijas iepirkšanas tarifa (cenas) aprēķināšanas metodiku, kas nepieļauj citu enerģijas lietotāju diskrimināciju, nosaka regulators.

38. pants

Elektroenerģijas ražotājs, kurš piegādā saražoto elektroenerģiju tieši enerģijas lietotājam, izmantojot elektroenerģijas pārvades vai sadales sistēmas operatora pakalpojumus, sedz visus ar attiecīgo sistēmu lietošanu saistītos izdevumus.

39. pants

- (1) Kvalificētie elektroenerģijas lietotāji ir tie elektroenerģijas lietotāji, kuriem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā piešķirtas tiesības slēgt līgumus par elektroenerģijas piegādi (pirkšanu) tieši ar elektroenerģijas ražotāju, kurš darbojas konkrētajā elektroenerģijas pārvades sistēmā vai atrodas ārpus tās licences darbības zonas.

- (2) Kvalificētiem elektroenerģijas lietotājiem ir tiesības izvēlēties elektroenerģijas ražotāju, no kura iepirkt elektroenerģiju pārvades licences darbības zonā, un noslēgt līgumu, kurā paredzēti elektroenerģijas pirkšanas nosacījumi.
- (3) Šādu līgumu nosacījumi nevar būt diskriminējoši attiecībā pret citiem enerģijas lietotājiem, kas saņem un lieto enerģiju līdzīgā vidē un par regulatora apstiprinātiem tarifiem.
- (4) Kvalificētiem enerģijas lietotājiem ir jāsedz visi tie izdevumi, kuri tieši radušies energoapgādes uzņēmumam, lai nodrošinātu to apgādi ar elektroenerģiju.

40. pants

- (1) Licencētais elektroenerģijas sadales uzņēmums savā licences darbības zonā iepērk no mazām hidroelektrostacijām, kuru jauda nepārsniedz divus megavatus, kā arī vēja elektrostacijām, kuru jauda nepārsniedz divus megavatus, un saules energoiekārtām, ja šo staciju un iekārtu ekspluatācija uzsākta līdz 2005. gada 1. janvārim, to saražotās elektroenerģijas pārpalikumu, kas atlicis pēc izlietošanas pašu vajadzībām un atbilst valstī noteiktajiem elektroenerģijas parametriem, astoņus gadus no attiecīgās elektrostacijas ekspluatācijas sākuma par cenu, kas atbilst divkārtšam elektroenerģijas realizācijas vidējam tarifam. Pēc tam šāda iepirkuma cena atbilst elektroenerģijas realizācijas vidējam tarifam.
- (2) Licencētais elektroenerģijas sadales uzņēmums iepērk no savā licences darbības zonā izvietotajām cita veida reģeneratīvajām – ģeotermālo enerģiju, biodegvielu (izņemot koksnī un kūdrū), koksnes atkritumus, sadzīves atkritumus vai to pārstrādes produktus (biogāzi) izmantojošām – energoiekārtām, kuru jauda nepārsniedz septiņus megavatus un kuru ekspluatācija uzsākta līdz 2005. gada 1. janvārim, to saražotās elektroenerģijas pārpalikumu, kas atlicis pēc izlietošanas pašu vajadzībām un atbilst valstī noteiktajiem elektroenerģijas parametriem, astoņus gadus no attiecīgās elektrostacijas ekspluatācijas sākuma par cenu, kas atbilst pusotrkārtšai importētās elektroenerģijas iepirkuma vidējai cenai. Pēc tam iepirkuma cenu nosaka, pusēm vienojoties.

41. pants

Ministru kabinets nosaka vienotu kārtību, kādā licencētie elektroenerģijas apgādes uzņēmumi iepērk no savā licences darbības zonā izvietotajām ekspluatāciju uzsākošām koģenerācijas stacijām saražotās elektroenerģijas pārpalikumu, kas atlicis pēc izlietošanas pašu vajadzībām un atbilst valstī noteiktajiem elektroenerģijas parametriem.

VIII nodaļa

Gāzes apgādes sistēma

42. pants

- (1) Gāzes piegādi enerģijas lietotājiem nodrošina dabasgāzes apgādes sistēmas energoapgādes uzņēmumi un sašķidrinātās gāzes apgādes uzņēmumi.
- (2) Dabasgāzes apgādes sistēmā ietilpst augsta spiediena gāzes pārvades sistēmas vadi (ar darba spiedienu virs 1,6 megapaskāliem), lietas, priekšmeti (palīgobjekti) un cita manta, kas nepieciešama gāzes pārvadei, gāzes krātuves un gāzes sadales sistēmas tīkli (sadalošie tīkli ar darba spiedienu līdz 1,6 megapaskāliem), lietas, priekšmeti (palīgbūves) un cita manta, kas nepieciešama gāzes sadalei līdz savstarpēji noteiktai enerģijas lietotāju piederības robežai.
- (3) Dabasgāzes apgādes sistēmas īpašnieks izveido dabasgāzes apgādes sistēmas operatoru.

43. pants

Dabasgāzes pārvades sistēmas operators papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam nodrošina:

- 1) dabasgāzes pārvades sistēmas darbību, tās tehnisko ekspluatāciju un attīstību;
- 2) dabasgāzes piegādi sadales sistēmai atbilstoši dabasgāzes sadales sistēmas operatoru pamatotam pieprasījumam;
- 3) dabasgāzes plūsmu vadību dabasgāzes pārvades sistēmā atbilstoši sistēmas tehniskajām iespējām un saskaņā ar nediskriminējošiem nosacījumiem dabasgāzes saņemšanai no ārvalstīm un aizvadīšanai uz ārvalstīm;
- 4) iespējamo dabasgāzes pārvades sistēmas avāriju lokalizāciju un likvidāciju sistēmā;
- 5) dabasgāzes iepirkšanu no ārvalstīm.

44. pants

Dabasgāzes krātuves operators papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam:

- 1) nodrošina dabasgāzes krātuves darbību, tās tehnisko ekspluatāciju un attīstību, lai veiktu dabasgāzes uzkrāšanu, uzglabāšanu un izsniegšanu dabasgāzes pārvades sistēmas operatoriem atbilstoši tehniskajām iespējām;
- 2) uzglabā atsevišķiem enerģijas lietotājiem piederošu dabasgāzes rezervi par šo lietotāju līdzekļiem, ja to pieļauj krātuves tehniskās iespējas;
- 3) organizē iespējamo avāriju lokalizāciju un likvidāciju dabasgāzes krātuvē.

45. pants

Dabaszgāzes sadales sistēmas operators papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam ir atbildīgs par:

- 1) dabaszgāzes sadales sistēmas darbību, tās tehnisko ekspluatāciju un attīstību;
- 2) dabaszgāzes saņemšanu no dabaszgāzes pārvades sistēmas operatora un piegādi enerģijas lietotājiem;
- 3) iespējamo avāriju lokalizāciju un likvidāciju dabaszgāzes sadales sistēmā un avārijas dienestu;
- 4) enerģijas lietotāju īpašumā, valdījumā vai lietojumā esošo gāzes izmantošanas ierīču un iekārtu tehniskās apkalpes un apkopes pakalpojumu sniegšanu enerģijas lietotājiem;
- 5) informācijas sniegšanu enerģijas lietotājiem par nosacījumiem, kas jāievēro, lai pieslēgtos dabaszgāzes sadales sistēmai vai to lietotu.

IX nodaļa

Siltumapgādes sistēma

46. pants

- (1) Siltumapgādi veic energoapgādes uzņēmumi enerģijas lietotāju nodrošināšanai ar siltumenerģiju ēku un būvju apsildei, ventilācijai (vēdināšanai) un karstā ūdens sagatavošanai enerģijas lietotājiem optimālākajā veidā, ievērojot ekonomiskos, sociālos, vides aizsardzības un kultūras pieminekļu aizsardzības nosacījumus.
- (2) Siltumapgādi var nodrošināt, izmantojot centralizēto siltumapgādes sistēmu vai lokālo siltumapgādi, ko veic autonomais ražotājs.
- (3) Centralizētās siltumapgādes sistēma ir siltumavotu, siltumtīklu un siltumenerģijas lietotāju kopums, kas saskaņoti ražo, pārveido, pārvada, sadala un patērē siltumenerģiju.

47. pants

- (1) Centralizēto siltumapgādi var veikt viens vertikāli integrēts energoapgādes uzņēmums. Sistēmās, kurās ir vairāki siltumenerģijas ražotāji, no kuriem vismaz viens ir neatkarīgais ražotājs, izveido centralizētās siltumapgādes sistēmas operatoru.
- (2) Siltumapgādes sistēmas operatora funkcijas var pildīt vertikāli integrēts uzņēmums, kurš savstarpēji nodalīti veic siltumenerģijas ražošanu, pārvadi un sadali.

48. pants

Siltumenerģijas apgādes sistēmas operators savā licences darbības zonā iepērk siltumenerģiju no siltumenerģijas ražotājiem, to skaitā no neatkarīgajiem ražotājiem, nodrošina siltumenerģijas lietotājiem drošu

un kvalitatīvu siltumapgādi. Šim mērķim sistēmas operators izveido optimālu sistēmas operatīvās vadības struktūru.

49. pants

- (1) Viena siltumenerģijas apgādes sistēmas operatora licences darbības zonā var darboties vairāki siltumenerģijas ražotāji, un šiem ražotājiem ir tiesības piedāvāt sistēmas operatoram iepirkt to saražoto siltumenerģiju.
- (2) Sistēmas operators, slēdzot līgumus par siltumenerģijas iepirkšanu no ražotājiem vai arī atsakoties tos slēgt, vadās pēc šādiem ekonomiskā pakāpeniskuma principa kritērijiem:
 - 1) piedāvātās siltumenerģijas cena un samaksas nosacījumi;
 - 2) siltumenerģijas pārvades izmaksas;
 - 3) siltumenerģijas ražošanas režīma atbilstība patēriņa režīmam;
 - 4) piedāvātās siltumenerģijas atbilstība sistēmas operatora noteiktajiem tehniskajiem parametriem.

50. pants

Enerģijas lietotājiem ir tiesības izvēlēties izdevīgāko siltumapgādes veidu, ievērojot attiecīgās pašvaldības izdotos saistošos noteikumus un administratīvās teritorijas siltumapgādes attīstības perspektīvu.

51. pants

Pašvaldības, veicot likumā noteikto pastāvīgo funkciju, organizē siltumapgādi savā administratīvajā teritorijā un:

- 1) nodrošina apstākļus centralizēto siltumapgādes sistēmu efektīvai darbībai un kurināmā piegādei;
- 2) prognozē un plāno siltumapgādes attīstību atbilstoši administratīvās teritorijas attīstības, vides aizsardzības, kultūras pieminekļu aizsardzības un citiem nosacījumiem;
- 3) administratīvās teritorijas attīstības plāna ietvaros, ņemot vērā vides aizsardzības un kultūras pieminekļu aizsardzības nosacījumus, vietējo energoresursu izmantošanas iespējas un izvērtējot siltumapgādes drošumu un ilgtermiņa robežizmaksas, nosaka siltumapgādes attīstību un saskaņo to ar regulatoru;
- 4) siltumapgādes attīstības nolūkos nosaka, kurās administratīvās teritorijas daļās saglabājama un attīstāma centralizētā siltumapgāde un kurās – enerģijas lietotājiem ir tiesības izvēlēties citu siltumapgādes veidu;
- 5) saskaņo jaunu objektu siltumapgādes veidu atbilstoši apstiprinātajai siltumapgādes attīstības koncepcijai;
- 6) saskaņo siltumapgādes objektu paplašināšanu un jaunu siltumapgādes objektu ierīkošanu administratīvajā teritorijā atbilstoši apstiprinātajai siltumapgādes attīstības koncepcijai.

52. pants

Centralizētās siltumapgādes sistēmai pieslēgtās ēkas, būves vai to kompleksu atslēgšanai nolūkā izmantot lokālo siltumapgādi atļauju dod pašvaldība, izvērtējot, vai ierosinātais projekts atbilst tās administratīvās teritorijas attīstības plānā paredzētajai centralizētās siltumapgādes attīstības perspektīvai un pašvaldības izdotajiem saistošajiem noteikumiem.

X nodaļa

Energoefektivitātes paaugstināšana

53. pants

Energoefektivitātes paaugstināšana ir organizatorisku un tehnisku pasākumu kopums, kas ietver enerģijas efektīvu lietošanu, lai panāktu līdzvērtīgu rezultātu vai galaproduktu (precī vai pakalpojumu) nepieciešamā kvalitātē un daudzumā un vienlaikus samazinātu enerģijas patēriņu.

54. pants

Energoapgādes uzņēmumi, uzsākot jaunu objektu būvniecību vai ierīkošanu, kā arī esošo objektu paplašināšanu, izmanto vai uzstāda vienīgi tādas energoapgādē izmantojamās iekārtas, ierīces un ietaises, kuras atbilst energoefektivitātes, kvalitātes un drošuma prasībām.

55. pants

Enerģijas lietotāji ierīko vai uzstāda tādas enerģiju patērējošās iekārtas vai ierīces, kuras atbilst kvalitātes un drošuma prasībām.

56. pants

- (1) Enerģiju patērējošo iekārtu tehniskajā dokumentācijā norāda, kāds ir šo iekārtu enerģijas patēriņš tipiskos lietošanas apstākļos.
- (2) Tirdzniecībā piedāvājamām enerģiju patērējošām iekārtām to energoefektivitāte tiek norādīta speciālā marķējumā par tehnisko raksturojumu.
- (3) Enerģiju patērējošo iekārtu energoefektivitātes atbilstību prasībām apliecina to atbilstības sertifikāts.

57. pants

Jaunbūvēs vai ēkās un būvēs, kurās noris rekonstrukcija, esošie vai potenciālie enerģijas lietotāji uzstāda tādas norobežojošās konstrukcijas, kuru siltumpretestība nav mazāka par attiecīgos normatīvos noteikto.

58. pants

Enerģijas un kurināmā efektīvas izlietošanas, vietējo energoresursu apgūšanas un izmantošanas veicināšanai un energoefektivitātes paaugstināšanai Ministru kabinets var izveidot speciālu energoefektivitātes fondu, kurā ieskaita finansu līdzekļus no mērķa

ziedojumiem un ieguldījumiem enerģijas efektīvas lietošanas un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumos, kā arī no citiem ieņēmumiem.

XI nodaļa

Enerģētiskā krīze

59. pants

Enerģētiskā krīze ir likumā noteiktajā kārtībā izsludināti periodi, kad enerģijas vai kurināmā piegāde energoapgādes uzņēmumiem vai enerģijas lietotājiem ir apdraudēta vai traucēta tādā apjomā, ka šo apdraudējumu vai traucējumus energoapgādes uzņēmumi nespēj laikus prognozēt un novērst ar saimnieciskās darbības metodēm.

60. pants

- (1) Valsts enerģētisko krīzi izsludina gadījumos, kad enerģijas piegāde ir traucēta tādā apjomā, kas var apdraudēt iedzīvotāju drošību, veselību un tautsaimniecības nozaru darbību, un šie traucējumi aptver teritoriju, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz vienu trešdaļu no valsts iedzīvotāju skaita vai arī kura aizņem vairāk nekā pusi no valsts teritorijas.
- (2) Valsts enerģētisko krīzi izsludina Ministru kabinets pēc tā ministra ierosinājuma, kurš ir atbildīgs par enerģētiku.

61. pants

Sistēmas operatoram un energoapgādes uzņēmumam, kura licences darbības zona skar pašvaldības administratīvo teritoriju, ir pienākums informēt attiecīgo pašvaldību – pilsētas domi (pagasta padomi) – par enerģijas piegādes traucējumiem vai par to iespēju.

62. pants

- (1) Vietējās enerģētiskās krīzes izsludināšanu ierosina pilsētas domes (pagasta padomes) priekšsēdētājs gadījumos, kad enerģijas piegāde ir traucēta tādā apjomā, kas var apdraudēt iedzīvotāju drošību, veselību un tautsaimniecības nozaru darbību noteiktā norobežotā teritorijā, kura sakrīt ar pašvaldības administratīvo teritoriju.
- (2) Vietējo enerģētisko krīzi izsludina attiecīgā pilsētas dome (pagasta padome), kuras administratīvo teritoriju skar enerģētiskā krīze.
- (3) Par vietējās enerģētiskās krīzes izsludināšanu pilsētas domes (pagasta padomes) priekšsēdētājs nekavējoties ziņo par pašvaldībām un par enerģētiku atbildīgajiem ministriem.

63. pants

Enerģētiskās krīzes laikā energoapgādes uzņēmums, lai pēc iespējas nodrošinātu enerģijas lietotāju nepārtrauktu apgādi ar nepieciešamo veidu enerģiju, var sākt izmantot kurināmā drošības rezervi, kuras apjoms un veids noteikts licencē.

64. pants

- (1) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā enerģijas lietotāji apgādājami ar enerģiju izsludinātās enerģētiskās krīzes laikā. Šī kārtība paredz:
 - 1) enerģijas patēriņa ierobežojumus un prioritātes atsevišķām enerģijas lietotāju grupām;
 - 2) kurināmā drošības rezerves izmantošanas kārtību energoapgādes uzņēmumos, lai pēc iespējas nodrošinātu enerģijas lietotāju nepārtrauktu apgādi ar enerģiju.
- (2) Ministru kabineta noteikto kārtību, kādā enerģijas lietotāji apgādājami ar enerģiju pēc valsts enerģētiskās krīzes izsludināšanas, realizē attiecīgie sistēmas operatori un Valsts enerģētiskās krīzes centrs attiecībā uz visiem energoapgādes uzņēmumiem, kā arī uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām), kuriem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ir izsniegtas licences uzņēmējdarbībai ar degvielu.
- (3) Šā panta pirmajā daļā noteiktā kārtība ir spēkā arī izsludinātās vietējās enerģētiskās krīzes laikā, un to piemēro attiecīgajiem sistēmas operatoriem un pašvaldību enerģētiskās krīzes centriem, lai nodrošinātu enerģijas lietotāju apgādi ar elektroenerģiju un gāzi attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā.

65. pants

- (1) Vienotu Valsts enerģētiskās krīzes centra darbības kārtību un kompetenci reglamentē Ministru kabineta noteikumi.
- (2) Valsts enerģētiskās krīzes centru izveido Ministru kabinets, pieaicinot atbildīgas amatpersonas, kas pārstāv Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju, Tieslietu ministriju, Satiksmes ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Iekšlietu ministriju, Civilās aizsardzības centru, un energoapgādes uzņēmumu pārstāvjus.

66. pants

Valsts enerģētiskās krīzes centrā ietilpstošās personas sasauc Ministru kabinets četrus stundas laikā pēc valsts enerģētiskās krīzes izsludināšanas.

67. pants

- (1) Pēc tam, kad situācija enerģētikā ir normalizējusies un atjaunota enerģijas piegāžu stabilitāte un drošība, par enerģētiku atbildīgais ministrs ierosina Ministru kabinetam atcelt valsts enerģētisko krīzi.
- (2) Valsts enerģētisko krīzi atceļ Ministru kabinets.

68. pants

Valsts enerģētiskās krīzes centrs darbojas līdz tam laikam, kad likvidētas enerģētiskās krīzes sekas, un tā darbībai atsaukumu dod Ministru kabinets.

69. pants

- (1) Vietējās enerģētiskās krīzes laikā attiecīgā pašvaldība nosaka kārtību, kādā enerģijas lietotāji apgādājami ar elektroenerģiju, siltumenerģiju un

sašķidrināto gāzi šīs pašvaldības administratīvajā teritorijā. Šī kārtība paredz:

- 1) elektroenerģijas, siltumenerģijas un sašķidrinātās gāzes patēriņa ierobežojumus un prioritātes atsevišķām enerģijas lietotāju grupām attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā;
 - 2) kurināmā drošības rezerves izmantošanas kārtību energoapgādes uzņēmumos, kuru pienākums ir apgādāt enerģijas lietotājus ar nepieciešamo siltumenerģiju un sašķidrināto gāzi attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā.
- (2) Pašvaldības noteikto kārtību, kādā enerģijas lietotāji apgādājami ar siltumenerģiju un sašķidrināto gāzi pēc vietējās enerģētiskās krīzes izsludināšanas, realizē attiecīgais sistēmas operators un attiecīgās pašvaldības enerģētiskās krīzes centrs sadarbībā ar regulatoru attiecībā uz visiem energoapgādes uzņēmumiem, kā arī uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuriem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ir izsniegtas licences uzņēmējdarbībai ar degvielu, ja tie veic šo uzņēmējdarbību attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā.
- (3) Vietējās enerģētiskās krīzes pārvarēšanas un novēršanas pasākumus pašvaldība veic par sava budžeta līdzekļiem.

70. pants

- (1) Pašvaldības enerģētiskās krīzes centru izveido pilsētas dome (pagasta padome) un centrā ietilpstošās personas sasauc pilsētas domes (pagasta padomes) priekšsēdētājs ne vēlāk kā četru stundu laikā pēc vietējās enerģētiskās krīzes izsludināšanas.
- (2) Vairākas pašvaldības, kuras vienlaikus skar enerģētiskā krīze, var koordinēt šo pašvaldību enerģētiskās krīzes centru darbību vai izveidot vienotu pašvaldību enerģētiskās krīzes centru, kurā ietilpstošās personas sasauc pēc attiecīgo pašvaldību domes (padomes) priekšsēdētāju kopīgas vienošanās, pieaicinot atbildīgas pašvaldību amatpersonas, vides aizsardzības speciālistus un energoapgādes uzņēmumu pārstāvjus.

71. pants

- (1) Ministru kabineta un pašvaldības noteiktā kārtība, kādā enerģijas lietotāji apgādājami ar enerģiju izsludinātas enerģētiskās krīzes laikā, var ierobežot energoapgādes uzņēmumu saistības apgādāt ar enerģiju visus enerģijas lietotājus to licences darbības zonā, kā arī energoapgādes uzņēmumu un enerģijas lietotāju līgumsaistību izpildi attiecībā uz enerģijas piegādi.
- (2) Energoapgādes uzņēmumi nav atbildīgi par zaudējumiem, kas nodarīti enerģijas lietotājiem izsludinātas enerģētiskās krīzes laikā.

72. pants

Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības), kuriem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ir izsniegtas licences uzņēmējdarbībai ar degvielu, izveido un uzglabā naftas un naftas produktu rezerves, lai enerģētiskās krīzes periodos tiktu nodrošināta enerģijas lietotāju apgāde ar nepieciešamo enerģiju.

73. pants

Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā energoapgādes uzņēmumi un uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības), kuriem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ir izsniegtas licences uzņēmējdarbībai ar degvielu, pārdod tiem piederošo kurināmo pēc valsts vai pašvaldības enerģētiskās krīzes centra pieprasījuma izsludinātas enerģētiskās krīzes laikā.

74. pants

Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā tiek veikta nepieciešamās informācijas apkopošana un izvērtēšana, lai nodrošinātu optimālu enerģijas patēriņa sabalansētību, enerģētiskās krīzes novēršanas plānošanu, vadību, krīzes seku likvidēšanu un pārvarēšanu.

75. pants

Kārtību, kādā enerģijas lietotāju apgāde ar enerģiju tiek veikta izņēmuma stāvoklī vai ārkārtējās situācijās, nosaka citi likumi.

XII nodaļa **Enerģētikas pārvalde**

76. pants

- (1) Enerģētikas pārvaldi veic Ministru kabinets, un to īsteno Ekonomikas ministrija un par enerģētiku atbildīgais ministrs.
- (2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā ierīkojami jauni energoapgādes uzņēmumu objekti, un izdod enerģijas lietošanas iekārtu un ietaišu ierīkošanas, ekspluatācijas un drošas lietošanas tehniskos noteikumus.

77. pants

- (1) Par enerģētiku atbildīgais ministrs veic šādas funkcijas:
 - 1) izsniedz atļaujas, kas nepieciešamas regulatora lēmumu pieņemšanai, un saskaņo regulatora atļaujas energoapgādes uzņēmumu darbībai;
 - 2) nosaka kārtību, kādā elektroenerģijas pārvades sistēmas operators izstrādā un publicē periodiskos aprēķinus;
 - 3) nosaka jaunu nepieciešamo elektroenerģijas ražošanas jaudu ieviešanas kārtību;
 - 4) vada normatīvo aktu projektu izstrādi valsts enerģētikas politikas īstenošanai;
 - 5) veicina enerģijas lietotājiem piegādāto energoresursu efektīvu un ekonomisku izmantošanu;
 - 6) veicina investīciju piesaistišanu enerģētikā, kā arī energoapgādes uzņēmumu objektu modernizācijā un būvniecībā.

- (2) Par enerģētiku atbildīgajam ministram ir tiesības pieprasīt un netraucēti saņemt viņam nepieciešamo informāciju no regulatora un energoapgādes uzņēmumiem.

78. pants

Ja ir nepieciešams ieviest jaunas elektroenerģijas ražošanas jaudas, par enerģētiku atbildīgais ministrs, pamatojoties uz elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora periodiskajiem aprēķiniem, izsniedz atļaujas jaunu elektrostaciju būvei šā likuma 79. pantā noteiktajā kārtībā vai izsludina konkursu par jaunu jaudu piegādi no esošajām elektrostacijām vai elektroenerģijas sistēmām šā likuma 80. pantā noteiktajā kārtībā.

79. pants

- (1) Atļaujas jaunu elektrostaciju būvei par enerģētiku atbildīgais ministrs izsniedz, nosakot kritērijus elektroenerģijas piegādes sistēmas drošībai, elektroenerģijas ražošanas ekonomiskajam pakāpeniskumam, tehniskajām un finansiālajām iespējām, ņemot vērā noteiktās prasības attiecībā uz vides aizsardzību, nekustamā īpašuma izmantošanu un sociālo ietekmi.
- (2) Atsakoties izsniegt atļauju, par enerģētiku atbildīgais ministrs pretendenta pamato atteikuma iemeslus, kuriem jābūt objektīviem un pienācīgi pierādītiem.

80. pants

- (1) Konkursu par jaunu elektrostaciju vai starpsistēmu elektrolīniju celtniecību (turpmāk – konkurss) par enerģētiku atbildīgais ministrs izsludina, publicējot paziņojumu laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» un vismaz vienā starptautiskā laikrakstā.
- (2) Konkursa pretendenta atlases termiņš ir ne mazāks kā divi mēneši no dienas, kad publicēts paziņojums par konkursa izsludināšanu.
- (3) Konkursa praktiskajai organizēšanai var pieaicināt neatkarīgus ekspertus. Konkursa norisi pārrauga regulators.
- (4) Pēc konkursa rezultātiem pārvades sistēmas operators ir tiesīgs slēgt ar konkursa uzvarētāju ilgtermiņa līgumu par elektroenerģijas piegādi.

81. pants

Pašvaldības, plānojot energoapgādes attīstību savās administratīvajās teritorijās, var ierosināt energoapgādes uzņēmumu horizontālo integrāciju un uzņēmumu saplūšanu vienotā uzņēmumā, ja tas pazemina energoapgādes perspektīvās robežizmaksas, uzlabo enerģijas lietotāju apgādes drošumu un kvalitāti un enerģijas sadales sistēmu darbību.

82. pants

- (1) Energoapgādes uzņēmumu objektu un enerģijas lietošanas iekārtu un ietaišu valsts tehnisko uzraudzību un kontroli veic Valsts energoinspekcija, kuras pienākumi ir šādi:
 - 1) kontrolēt energoapgādes uzņēmumu objektu un enerģijas lietošanas iekārtu un ietaišu montāžas kvalitātes, drošības un ekspluatācijas pārbaudes, to atbilstošu un savlaicīgu veikšanu;

- 2) kontrolēt un uzraudzīt elektroenerģijas, siltumenerģijas un gāzes apgādē izmantojamo iekārtu atbilstības novērtēšanas kārtību un apliecinājumu energoapgādes uzņēmumos;
 - 3) veikt elektroenerģijas, siltumenerģijas un gāzes kvalitātes prasību izpildes un atbilstības kontroli un uzraudzību, lai veicinātu elektroenerģijas, siltumenerģijas un gāzes efektīvu izmantošanu;
 - 4) piedalīties elektroenerģijas, siltumenerģijas un gāzes apgādes sistēmu avāriju cēloņu noskaidrošanā un nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisiju darbā.
- (2) Valsts energoinspekcija savas kompetences ietvaros sastāda administratīvo pārkāpumu protokolus un uzliek administratīvos sodus saskaņā ar likumu.
- (3) Valsts energoinspekciju izveido Ministru kabinets. Valsts energoinspekcija ir civilliestāde, un tās darbību pārrauga par enerģētiku atbildīgais ministrs.

XIII nodaļa

Energoapgādes regulēšana

83. pants

- (1) Valsts pārvaldi energoapgādes regulēšanā īsteno regulators – Energoapgādes regulēšanas padome (turpmāk – Padome).
- (2) Padome ir valsts pārvaldes iestāde, kuru pārrauga Ekonomikas ministrija. Padomi finansē no valsts budžeta, un tās nolikumu apstiprina Ministru kabinets.
- (3) Padomes priekšsēdētāju ieceļ Ministru kabinets uz četriem gadiem. Padomes priekšsēdētāja amats nav savienojams ar deputāta amatu un piederību pie politiskajām partijām.
- (4) Padomi ne vairāk kā 11 cilvēku sastāvā izveido Ministru kabinets un tajā iekļauj:
 - Padomes priekšsēdētāju;
 - Ekonomikas ministrijas pārstāvi;
 - Finansu ministrijas pārstāvi;
 - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvi;
 - Zemkopības ministrijas pārstāvi;
 - Konkurences padomes pārstāvi;
 - elektroenerģijas apgādes uzņēmumu pārstāvi;
 - gāzes apgādes uzņēmumu pārstāvi;
 - Latvijas siltumapgādes uzņēmumu asociācijas pārstāvi;
 - Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvi;
 - enerģijas patērētāju – iedzīvotāju interešu pārstāvi.

- (5) Lai nodrošinātu savu uzdevumu izpildi, Padome pieņem nepieciešamos lēmumus un normatīvus.
- (6) Padomei ir pakļauta izpildinstitūcija, kas veic visas nepieciešamās darbības, lai organizētu Padomes pieņemto lēmumu izpildi, un sagatavo dokumentus izskatīšanai Padomē.
- (7) Padome ir juridiskā persona. Padomes nolikumu, struktūru un izpildinstitūcijas darbinieku skaitu apstiprina Ministru kabinets.

84. pants

- (1) Lai nodrošinātu uzņēmējdarbības regulēšanu energoapgādes jomā, Padome un tās izpildinstitūcija:
 - 1) veic energoapgādes uzņēmumu licencēšanu;
 - 2) apstiprina energoapgādes uzņēmumu aprēķinātos tarifus;
 - 3) izstrādā tarifu aprēķināšanas metodiku;
 - 4) nosaka tarifu apstiprināšanas kārtību;
 - 5) aizstāv enerģijas piegādātāju un patērētāju intereses;
 - 6) veicina energoapgādes uzņēmumu efektīvu darbību;
 - 7) sekmē vietējo un reģeneratīvo energoresursu izmantošanu energoapgādē;
 - 8) šajā likumā un Padomes nolikumā noteiktās kompetences ietvaros kontrolē jebkura energoapgādes uzņēmuma darbības atbilstību likumiem un Ministru kabineta noteikumiem;
 - 9) sniedz Ministru kabinetam tā pieprasīto informāciju par savu darbību un pieņemtajiem lēmumiem;
 - 10) izskata domstarpības starp enerģijas patērētājiem un piegādātājiem un pieņem abām pusēm saistošus lēmumus, kurus var pārsūdzēt tiesā likumā noteiktajā kārtībā;
 - 11) izstrādā enerģijas piegādes noteikumus;
 - 12) veicina patērētājiem piegādātās enerģijas efektīvu izmantošanu;
 - 13) sekmē konkurenci energoapgādē;
 - 14) sniedz ziņojumu par savu darbību un informāciju laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».
- (2) Padome, pildot šajā likumā noteiktos uzdevumus, ievēro valsts enerģētikas politiku un realizē Latvijas enerģētikas nacionālo programmu.

85. pants

- (1) Padome ir tiesīga:
 - 1) pieprasīt no energoapgādes uzņēmumiem savu uzdevumu veikšanai nepieciešamo informāciju;
 - 2) noteikt energoapgādi regulējošus normatīvus savas kompetences ietvaros;
 - 3) izstrādāt un publicēt energoapgādi regulējošu normatīvu skaidrojumus.

- (2) Padomes lēmumi ir obligāti visiem energoapgādes uzņēmumiem.
- (3) Padome ir atbrīvota no valsts nodevas visos gadījumos, kad tā ceļ prasību tiesā pret personām, kas pārkāpušas normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz energoapgādi.
- (4) Padome, pildot tai noteiktos uzdevumus, atbild par:
 - 1) energoapgādes uzņēmumu racionālu darbu un energoresursu zudumu samazināšanu energoapgādē;
 - 2) racionālas energoresursu patēriņa norēķinu sistēmas izveidošanu;
 - 3) vietējo un reģeneratīvo energoresursu lietderīgu izmantošanu.
- (5) Padomes locekļu atbildību nosaka Padomes nolikums, kuru apstiprina Ministru kabinets.

86. pants

- (1) Padomes nolikumā atsevišķas tai noteiktās funkcijas Padome var deleģēt attiecīgajai pašvaldībai vienīgi ar īpašu pilnvarojumu, kā arī noteikt šo funkciju izpildes kārtību un uzraudzīt to izpildi.
- (2) Attiecīgā pašvaldība organizē tai deleģēto Padomes funkciju izpildi, bet par to izpildi ir atbildīga pati Padome.
- (3) Padomes deleģētās funkcijas attiecīgā pašvaldība veic par līdzekļiem, ko tā ieņēmusi, pildot tai deleģētās Padomes funkcijas.

87. pants

Padomes lēmumi par licences piešķiršanu, anulēšanu vai atteikumu piešķirt licenci un par tarifu noteikšanas kārtību tiek pieņemti atklāti. Ziņojumus par Padomes darbību pārskata periodā, kā arī informāciju un ieteikumus energoapgādes uzņēmumiem un enerģijas patērētājiem, arī informāciju par energoresursu efektīvu izmantošanu, publicē laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» Padomes nolikumā noteiktajā kārtībā un apjomā.

88. pants

- (1) Ministru kabinets izveido Enerģijas patērētāju komiteju (turpmāk – Patērētāju komiteja), kuras darbā pieaicina septiņus enerģijas patērētāju pārstāvjus no sabiedriskajām organizācijām, to apvienībām un citām juridiskajām personām.
- (2) Patērētāju komiteja ievēlē priekšsēdētāju, kas vienlaikus ir arī Padomes loceklis. Patērētāju komitejas priekšsēdētājs ir tiesīgs pieaicināt divus komitejas locekļus darbam Padomē.
- (3) Patērētāju komitejas nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

89. pants

Patērētāju komitejas uzdevums ir:

- 1) nodrošināt visu enerģijas patērētāju grupu interešu aizsardzību energoapgādē un energoapgādes regulēšanā;
- 2) sniegt informāciju un ziņojumus Padomei par situāciju energoapgādes uzņēmumos, ja tā skar enerģijas patērētāju intereses;

- 3) sadarboties ar enerģijas patērētāju interešu aizsardzības sabiedriskajām organizācijām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar likumu «Par patērētāju tiesību aizsardzību» un likumu «Par sabiedriskajām organizācijām un to apvienībām»;
- 4) būt informētai par situāciju energoapgādē un par jautājumiem un problēmām, kas skar enerģijas patērētāju intereses;
- 5) sniegt informāciju enerģijas patērētājiem.

90. pants

Padome izsniedz licenci, iekasējot valsts nodevu, kuru ieskaita valsts pamatbudžetā.

91. pants

Uzņēmējdarbībai siltumenerģijas apgādē ir nepieciešama licence:

- 1) siltumenerģijas ražošanai iekārtās ar maksimālo slodzi, kas lielāka par vienu megavatu;
- 2) siltumenerģijas pārvadei pa cauruļvadiem, kuru diametrs ir lielāks par 200 milimetriem;
- 3) siltumenerģijas sadalei un realizācijai jebkuriem enerģijas lietotājiem, ja realizācijas apjoms pārsniedz 20 000 megavatstundu gadā.

92. pants

Uzņēmējdarbībai elektroenerģijas apgādē nepieciešama licence:

- 1) elektroenerģijas ražošanai elektrostacijās, kuru jauda ir lielāka par vienu megavatu;
- 2) elektroenerģijas pārvadei un sadalei, ja spriegums ir 1000 voltu un lielāks;
- 3) elektroenerģijas realizācijai jebkuriem enerģijas lietotājiem, ja realizācijas apjoms pārsniedz 4000 megavatstundu gadā.

93. pants

Dabasgāzes apgādē licence ir nepieciešama šādiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem:

- 1) dabasgāzes pārvadei pa cauruļvadiem;
- 2) realizācijai paredzētās dabasgāzes uzglabāšanai tvertnēs vai krātuvēs;
- 3) dabasgāzes sadalei un realizācijai.

94. pants

Sašķidrinātās gāzes (izņemot naftas gāzes un citus gāzveida ogļūdeņražus, kurus izmanto kā degvielu) apgādē licence ir nepieciešama šādiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem:

- 1) realizācijai paredzētās sašķidrinātās gāzes uzglabāšanai un iepildīšanai tvertnēs, cisternās vai balonos;
- 2) sašķidrinātās gāzes sadalei un realizācijai jebkurā pildījumā.

95. pants

Padome nosaka kārtību, kādā potenciālie enerģijas lietotāji iesniedz energoapgādes uzņēmumam pieprasījumu par enerģijas piegādi, paredzot, ka energoapgādes uzņēmums izskata saņemtos pieprasījumus un 30 dienu laikā paziņo savu lēmumu pieprasītājam.

96. pants

Padome kopā ar pašvaldību, kuras administratīvo teritoriju apkalpo attiecīgais energoapgādes uzņēmums, veic pasākumus nepārtrauktas energoapgādes nodrošināšanai, ja energoapgādes uzņēmums jebkādu iemeslu dēļ nevar nodrošināt nepārtrauktu energoapgādi.

97. pants

- (1) Padome nosaka tarifu aprēķināšanas metodiku, saskaņā ar kuru energoapgādes uzņēmumi aprēķina tarifus par piegādāto enerģiju.
- (2) Nosakāmi tādi tarifi, lai energoapgādes uzņēmumi, saņemot maksājumus no enerģijas lietotājiem, gūtu ekonomiski pamatotus ieņēmumus, kas sedz pamatotas energoresursu ražošanas izmaksas, darba algu maksājumus, ekspluatācijas un administratīvos izdevumus, kā arī nodrošina esošā kapitāla saglabāšanu un jaunu apstiprināto kapitālu ieguldīšanu.
- (3) Padome nosaka kārtību, kādā energoapgādes uzņēmumi iesniedz aprēķinātos tarifus (tarifu projektu) Padomei izskatīšanai un apstiprināšanai.
- (4) Energoapgādes uzņēmums pēc savstarpējas vienošanās ar enerģijas lietotāju, kurš pieprasījis nodrošināt enerģijas piegādi, ir tiesīgs prasīt, lai šis lietotājs sedz papildizdevumus, ja enerģijas piegādes nodrošināšana ir saistīta ar jauna energoapgādes uzņēmuma objekta celtniecību vai esošā objekta paplašināšanu un ir nepieciešami papildizdevumi iekārtu un materiālu iegādei, celtniecības un montāžas darbiem, kurus neparedz tarifu aprēķināšanas metodika.

98. pants

Padome nosaka kārtību un laika periodu, kādā energoapgādes uzņēmumi noteiktā kārtībā apstiprinātos tarifus publicē laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» pirms to stāšanās spēkā.

Pārejas noteikumi

1. Ministru kabinets:

- 1) mēneša laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas nosaka kārtību, kādā iepērkama elektroenerģija šā likuma 41.pantā paredzētajos gadījumos;
- 2) līdz 1999.gada 1.janvārim nosaka kārtību, kādā energoapgādes uzņēmumi un uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības), kuriem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ir izsniegtas licences uzņēmējdarbībai ar degvielu, izveido un uzglabā naftas un naftas produktu rezerves;

- 3) līdz 1999.gada 30.jūnijam nosaka kvalificēto elektroenerģijas lietotāju definēšanas kritērijus un kārtību, kādā kvalificētie elektroenerģijas lietotāji iepērk elektroenerģiju ārpus pārvades sistēmas, kā arī izstrādā ar to saistītos nepieciešamos normatīvos aktus.
2. Energoapgādes uzņēmumu licences, kas izsniegtas pirms šā likuma spēkā stāšanās, ir spēkā līdz attiecīgās licences noteiktā darbības termiņa beigām, un nepieciešamos grozījumus energoapgādes uzņēmumu licences nosacījumos var izdarīt vienīgi likumā noteiktajā kārtībā.
3. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums «Par uzņēmējdarbības regulēšanu enerģētikā» (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 21.nr.; 1997, 1., 14.nr.).
4. Likums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā, un Ministru kabinets izslēdz akciju sabiedrību «Latvenergo» no privatizējamo uzņēmumu saraksta.